

СПРОБА ЦІЛІСНОГО ПІДХОДУ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Тема статті — оптимальна базова модель програми вивчення англійської мови студентами різної професійної орієнтації. Аналізуючи новітні досягнення науково-методичної думки, а також виходячи з досвіду впровадження комунікативно-спрямованої, інтегрованої програми вивчення англійської мови в НаУКМА, автор розглядає можливість створення програми безперервного багаторівневого та багатоцільового вивчення англійської мови у вищій школі.

Базова модель, що була прийнята за основу програм вивчення англійської мови студентами неспеціальних факультетів у вищій школі України, мала чітку орієнтацію в залежності від напрямку навчання (faculty specific). При утворенні університету Києво-Могилянська академія схема, на якій базувалась програма General English, передбачала 2 роки вивчення мови студентами всіх факультетів НаУКМА. Відбір найкращих студентів, обумовлений тестовою системою, давав змогу втілити в життя комунікативно спрямовану програму, основною метою якої є розвиток трьох основних мовних навичок (говоріння, слухання, читання) з елементами письма. Фактично був створений базис для подальшого самостійного оволодіння студентами всіх факультетів конкретними мовними навичками на потреби їхньої майбутньої спеціалізації.

Протягом перших двох років цей підхід цілком себе виправдав — більшість студентів університету, володіючи трьома основними мовними навичками знайшли роботу на ненасиченому ринку робочих місць України.

З моменту впровадження магістерських програм потреби в конкретних мовних уміннях та навичках ускладнилися. Ті студенти, які вирішили вчитися в магістерських програмах, виявилися не підготовленими до поставленого завдання в зв'язку з тим, що систематичні спеціалізовані курси англійської мови за різними напрямками спеціалізації відповідно до профілю факультетів пропонувались лише обмеженому контингентові студентів. Курси ESP дозволялось обирати лише двом групам студентів з кожної спеціальності. Переважна більшість студентів протягом III—IV років навчання була фактично позбав-

лена можливості вивчати англійську мову з урахуванням тих потреб, які продиктовані реальним ринком праці в Україні.

Мовні навички, що розвивались за програмою General English, хоч би як добре шліфувались, не готували до роботи в межах конкретної спеціальності, а деяких було просто недостатньо і для продовження навчання в магістерській програмі. Так, програма розвитку навичок письма за недостатньою кількістю годин, визначених навчальним планом, виявляється зведеною до початкового рівня. Поза вмінням написати листа або резюме студенти не отримують жодних спеціальних знань. Не задоволені й потреби студентів в оволодінні спеціальною термінологією за різними напрямками навчання.

Кафедра англійської мови спробувала бодай частково покращити стан речей, впровадивши курси ESP з ділової англійської, англійської для природничих наук, права та журналістики. Але запропоновані курси не задовольняють потреби всіх студентів та всіх спеціальностей.

У зв'язку з вищезазначеним доцільним здавалося впровадження програми безперервного, багаторівневого та багатоцільового вивчення англійської мови студентами НаУКМА. Ця програма повинна бути орієнтована на потреби студентів всіх напрямів навчання в університеті з урахуванням специфіки кожного.

Доцільним було б передбачити три основні рівні підготовки за такою програмою: 1 — загальна англійська (General English — generic course) для студентів першого й другого років навчання; 2 — англійська для спеціальних цілей (ESP — faculty specific courses with core-content, specialized study program) для студентів третьо-

го та четвертого року навчання; 3 — англійська для науковців (EAP — ‘Academic English’) для студентів магістеріуму та аспірантів.

На другому рівні крім запроваджених ESP курсів могли б пропонуватися такі програми: ‘English for Political Studies’, ‘English for Sociologists’, ‘English for Computer Sciences’ та інші.

Таким чином, магістерська та аспірантська програми мають бути логічним модульним продовженням перших двох рівнів загальної програми. Аналіз потреб слухачів магістерських програм показує, що вони недостатньо володіють навичками академічного письма і академічного спілкування, незнайомі зі стильовими особливостями наукового мовлення, їм бракує вмінь, необхідних для публічних виступів.

Впродовж трьох років у НаУКМА викладається курс ‘Academic Writing’, який добре себе зарекомендував і користується популярністю у студентів. Програмою курсу передбачається написання студентами анотацій, доповідей, рефератів, тез, наукових статей. Існує досвід впровадження елементів курсу “Публічне мовлення”.

Обидва магістерські курси орієнтовані на підготовленого слухача.

Аспірантська аудиторія вимагає більш поглибленого підходу до змісту програми, який оптимально передбачає розвиток навичок академічного письма, публічного мовлення і поглибленого оволодіння лексикою спеціальності з орієнтацією на складання кандидатського іспиту з фаху.

Запропонована схема, як базова для програми вивчення англійської мови від першого року бакалаврату до останнього року аспірантури вбачається достатньо логічною та обґрунтованою в світлі останніх досягнень науково-методичної думки про модель безперервного навчання мови [1, 2, 3, 4].

За роки існування програми General English та ESP в НаУКМА досвід свідчить, що така програма може легко й постійно вдосконалюватись і модифікуватись у рамках обраного керунку. Вона могла б бути запропонована як уже діюча та спрямована практикою модель вивчення англійської мови у вищій школі.

1. *Wenden A.* Learner Strategies in Language Learning.— N. Y.: Prentice Hall, 1987.— 181 p.

2. *Adamson H. D.* Academic Competence.— N. Y.: Longman, 1993.— 191 p.

3. *Cazden C. B.* High School Version of Language Teaching Across the Curriculum.— TESOL Matters, July, 1996.— 17 p.

4. *Averbach E.* The Hidden Curriculum of Survival ESL TESOL Quaterly.— Vol. 19.— 495 p.

Kurovska O. V.

AN ATTEMPT OF HOLISTIC APPROACH TO ENGLISH LANGUAGE LEARNING

The article offers new insights into the principles of creating the EFL syllabi, in the area of English language teaching, focusing on the learner-centered approach. Drawing the conclusions on current research and the experience of the English language program implementation in NaUKMA, the author examines the notion of a continuing, multi-level and multi-purpose learning.